

ven in de besluitvorming over de reguliere agendapunten. Niettemin is de trend onomkeerbaar dat tussentijds overleg tussen aandeelhouders en onderneming plaatsvinden. Evenmin wordt ontkend dat dit op een aantal punten ook zeer efficiënt zou kunnen zijn. Alleen blijft het nog wel zoeken naar de juiste vorm. De VEB beveelt aan om alle contacten met analisten en pers via webcast uit te zenden en direct contact te vermijden. Ook hij signaleert m.i. terecht dat onderonsjes tussen bestuur en beleggers gemakkelijk kunnen leiden tot 'selectieve voorkennis'. Eumedion meent dat de algemene vergadering zich niet leent om een diepgaande discussie over zaken als de strategie van de onderneming te voeren. Het is van belang, aldus haar voorzitter, dat de grote aandeelhouders in tussentijds-overleg hun visies kunnen geven op het beleid van de onderneming. Dat voorkomt verrassingen en vergemakkelijkt besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering. Dat laatste is zonder meer mogelijk en misschien ook wel verstandig, want dat zou betekenen dat de aandeelhouder zijn eigen visie tentoon spreidt. Daarmee wordt over het algemeen het probleem van voorkennis vermeden. Het bestuur kan met die informatie haar voordeel doen, waarmee ook de vergadering beter kan worden gestuurd. De informatiestromen vanuit bestuur naar belegger in één-op-één situaties is een ander verhaal. Daarbij passen de kanttekeningen die ik hiervoor heb beschreven, maar daarover laat Eumedion zich niet uit.

RUBRIEKEN

BOUWRECHT

Mr. B van Veen, Houthoff Buruma, Rotterdam

Wettelijke 'handelsrente' en de UAV 1989

Op 1 december 2002 is artikel 6:119a BW in werking getreden¹. Met dit artikel is de zogenaamde wettelijke rente voor handelsovereenkomsten geïntroduceerd. Krachtens artikel 6:120 BW is de wettelijke rente bij handelsovereenkomsten gelijk aan de herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank voor haar meest recente basisherfinancieringstransactie die heeft plaatsgevonden vóór de eerste kalenderdag van het betreffende half jaar, vermeerderd met 7 procentpunten.

Aldus kan de wettelijke rentepercentage naar handelsovereenkomsten hoog zijn; per 1 januari 2006 bedraagt de herfinancieringsrente 2,25%, hetgeen vermeerderd met 7%, een percentage van 9,25% oplevert. Een dergelijk hoog rentepercentage is bedoeld als een afschrikmiddel voor wanbetalers, hetgeen de achterliggende reden is geweest voor de Europese en later Nederlandse introductie.

Zoals reeds eerder aan de orde is gesteld, is de vraag welke wettelijke rente geldt indien de UAV 1989 van toepassing zijn op een overeenkomst tot aanneming van werk. Een van de secretarissen van de Raad van Arbitrage voor de Bouw (hierna: 'de Raad'), mevrouw mr. B.J. Broekema-Engelen, heeft op persoonlijke titel aangegeven dat zij van mening is dat op overeenkomsten waarop de UAV 1989 van toepassing verklaard zijn, krachtens § 45 UAV 1989 de wettelijke (handels)rente ex artikel 6:119a BW van toepassing is². Een overeenkomst tot aanneming van werk is overigens een handelsovereenkomst in de zin van artikel 6:119a BW.

§ 45 lid 1 UAV 1989 bepaalt - kort gezegd - dat de aannemer aanspraak heeft op 'vergoeding van rente tegen het wettelijk percentage' indien de opdrachtgever niet

betaalt binnen de overeengekomen termijn zonder dat sprake is van een omstandigheid waarvoor de aannemer verantwoordelijk is; samengestelde rente is uitgesloten. Op grond van § 40 UAV 1989 is de standaard betalingstermijn vier weken (lid 6).

De vraag is of krachtens § 45 UAV 1989 de wettelijke rente bij handelsovereenkomsten in de zin van artikel 6:119a BW geldt.

De UAV stammen uit 1989; op dat moment gold het bepaalde in artikel 1286 en 1287 BW (oud). Vanaf 1992 geldt artikel 6:119 BW. Met artikel 6:119a BW heeft men derhalve bij het opstellen van de UAV 1989 geen rekening gehouden (noch kunnen houden). Dit historische argument zou wijzen op de toepasselijkheid van artikel 6:119 BW, althans - zie het standpunt van mr. Broekema-Engelen - de lagere, want niet samengestelde, rente in § 45 UAV 1989.

Een ander argument voor de stelling dat artikel 6:119 BW zou gelden is, dat - in tegenstelling tot het huidige BW³ - onder het oude BW het enkel overeenkomen van een betalingstermijn (die vervolgens werd overschreden) niet voldoende was om een schuldenaar in verzuim te doen geraken, omdat de constatering van de overschrijding vergezeld diende te worden van een schriftelijke aanmaning. Daarom is in § 45 lid 2 UAV 1989 opgenomen dat de aannemer een schriftelijke aanmaning moet verzenden waarin de opdrachtgever een extra betalingstermijn van 14 dagen wordt gesteld; bij ommekomst van die termijn kan de aannemer naast de wettelijke rente vanaf de datum waarop betaling uiterlijk had moeten geschieden ook aanspraak maken op een boete van 2% extra rente. In het bijzonder deze tweede stap zou een indicatie kunnen zijn dat het wettelijke rentepercentage uit § 45 UAV 1989 lager is dan de wettelijke rente ex artikel 6:119 BW, en derhalve prevaleert.

§ 45 lid 1 UAV 1989 vermeldt 'rente tegen het wettelijke percentage'; dit is een letterlijk te nemen zinsnede, in die zin dat zij naar mijn mening naadloos aansluit bij het wet-

telijke rentepercentage dat geldt voor een overeenkomst tot aanneming van werk waarop de UAV 1989 van toepassing zijn verklaard. Dat is met de introductie van artikel 6:119a BW ook gebeurd; daar waar de overeenkomst tot aanneming van werk tot 1 december 2002 opgenomen was in artikel 6:119 BW, is zij sinds 1 december 2002 zelfstandig verder gegaan in artikel 6:119a BW. Dit heeft tot gevolg, dat mijns inziens met de 'rente tegen het wettelijke percentage' thans wordt bedoeld en niet anders kan worden bedoeld dan het percentage in de zin van artikel 6:119a BW jo. artikel 6:120 lid 2 BW. Dit percentage is - als gezegd - per 1 januari 2006 $2,25\% + 7\% = 9,25\%$.

Betoogd zou kunnen worden dat § 45 lid 2 UAV 1989 onder nieuw recht 'a bit too much' is gelet op de extra verhoging van 2%, en daarmee door een beroep op matiging of redelijkheid en billijkheid aangevochten zou kunnen worden. Niettemin staat aan toepassing van lid 2 niets in de weg, al komt het percentage dan uit op 11,25%. Maar ja, als een opdrachtgever ten onrechte niet betaalt...

Uit de jurisprudentie van de Raad blijkt, dat arbiters de 'wettelijke rentediscussie' over het algemeen aan partijen laten, omdat arbiters in het dictum van hun vonnissen bedragen toekennen 'te vermeerderen met de rente tegen het wettelijke percentage' of woorden van gelijke strekking. Navraag leerde wel dat de Raad zich op het standpunt stelt dat de rente tegen het wettelijke percentage de wettelijke rente ex artikel 6:119 BW is.

Dit laatste blijkt thans ook uit een - overigens (nog) niet-gepubliceerde - uitspraak van de Raad d.d. 5 oktober 2005 (geschilnr. 27.283). De Raad plaatst § 45 UAV 1989 in het hiervoor reeds geschetste historisch perspectief, en stelt - eenvoudigweg - dat § 45 UAV 1989 nooit betrekking kan hebben gehad op artikel 6:119a BW. Ook het feit dat artikel 6:119 BW een afsplitsing heeft gekend in de vorm van artikel 6:119a BW doet hier niets aan af, omdat artikel 6:119 BW zelfstandig is blijven gelden, aldus de Raad.

Ik ben op grond van het voorgaande van mening dat dit standpunt van de Raad onjuist is, althans voor zover het standpunt wordt ingenomen ten aanzien van overeenkomsten die gesloten zijn na 1 december 2002.

Het voorgaande brengt evenzeer met zich mee dat opdrachtgevers bij het aangaan van een overeenkomst waarbij - ook - de UAV 1989 van toepassing zijn verklaard zich ervan bewust moeten zijn dat dit behoorlijke betalingsconsequenties kan hebben, en er dus op bedacht moeten zijn een aparte/andere rente overeen te komen. Ook bij de afwikkeling van vonnissen dient men zich te beseffen wat 'te vermeerderen met de rente tegen het wettelijk percentage' inhoudt.

1. Wet van 7 november 2002 tot uitvoering van Richtlijn 2000/35EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 29 juni 2000 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties Staatsblad 2002, 545. Parlementaire behandeling: Kamerstukken I en II 2002/03, nr. 28 239.
2. Zie *WPNR* 03/6075, p. 1 e.v., B.J. Broekema-Engelen, H.B. Krans, en voorts 'Aangenomen werk', opstellen aangeboden aan A.J. van Wijngaarden in herinnering aan Prof. mr. M.A. van Wijngaarden, B.J. Broekema-Engelen, p. 221-228, en voorts Cobouw 11 januari 2006, 'Rijkswaterstaat omzeilt regels vergoeding van renteschade', R.G.T. Bleeker.
3. Zie artikel 6:83 BW.

ENERGIERECHT

Mr. W. Koster, Norton Rose, Amsterdam
Mw. mr. S.C.G. Dingenen, Norton Rose, Amsterdam

Markt op orde?!

Auteur: mw. mr. S.C.G. Dingenen, Norton Rose, Amsterdam

Afgelopen jaar is er weer veel gezegd en geschreven over de achterstanden in de facturering en de administratie van de energiebedrijven. Dit heeft er onder meer toe geleid dat de minister van Economische Zaken ('minister') een beleid heeft opgesteld waarmee hij garanties wil creëren om de consumentenmarkt structureel te verbeteren zodat consumenten zorgeloos van

hun keuzevrijheid om te switchen gebruik kunnen maken zonder hiermee geconfronteerd te worden. Op 10 februari jl. heeft de minister deze beleidsvoornemens inzake het vernieuwde marktmodel voor kleinverbruikers op de energiemarkt aan de Tweede Kamer voorgesteld. Hierin beschrijft de minister de uitgangspunten van zijn beleid, de ordening van de metermarkt, het leveranciersmodel en de invoering van het capaciteitstarief. Hieronder zal ik een korte weergave geven van het nieuwe beleid van de minister.

Metermarkt

De minister vindt het in een vrije energiemarkt van groot belang dat de huidige switchproblemen worden weggehaald. Dit wil hij bewerkstelligen door het plaatsen van 'slimme meters' bij kleinverbruikers. Slimme meters zijn meters die door toevoeging van communicatietechnologie (o.a.) op afstand uitleesbaar en aanstuurbaar zijn. De gegevens gegenereerd door de meters dienen een standaardformaat te hebben zodat data onderling (enerzijds tussen netbeheerders en leveranciers en anderzijds tussen verschillende leveranciers in het geval van een switch) uitwisselbaar is. De tijdrovende klus waarbij (de medewerkers van) energiebedrijven jaarlijks langs alle deuren moeten om de meters uit te lezen wordt daardoor vervangen. Voorts zou dit ertoe moeten bijdragen dat de leveranciers hun administratieve processen hierop kunnen aanpassen om zo de factureringsproblemen uit de wereld te helpen.

Voorheen hadden de netbeheerders in het proces van de meetdatacollectie een belangrijke rol. Dit model stuitte echter op problemen door onder andere het verschil in tijdigheid waarop de netbeheerders en leveranciers de meetdata nodig hadden voor de uitvoering van hun administratieve proces. Leveranciers hebben veel eerder en vaker behoefte aan de (correcte) meetdata dan netbeheerders. In het nieuwe model ligt de verantwoordelijkheid voor het uitlezen van de meters en het verwerken van de meetdata bij de leveranciers (het zogenoemde 'leveranciersmodel'). De leveranciers dienen voor de uitvoering van het uitlezen en verwerken van de meetdata een